



Hå kommune

Når pasienten er død

Legevakt og kommunale kriseteam

Inger Skretting Opstad

Kommuneoverlege og fastlege

Spesialist i allmenmedisin og samfunnsmedisin

Hå kommune



- Ca 5 mil sør for Stavanger
- 16500 innbyggjarar
- 2 kyr (kuer) for kvar innbyggjar
- Satsar på matvareindustri



- Besøk gjerne Hå gamle prestegard



Er alle dødsfall ei krise?

- Med kriser og katastrofer menes dramatiske og traumatiserende hendelser som påvirker enkeltmennesker og som normalt går utover det enkeltmennesket vanligvis takler alene eller ved hjelp av sosiale nettverk (Dyregrov, 2002).



Kva gjer legevaktlegen/sjukepleiar ved akutte dødsfall?

- Utrykning
- Første del av psykisk førstehjelp
- Sørgjer for kontakt med kriseteam og gir melding til fastlege
- Telefonnummer til legevakta er også nummer til kriseteamet





Når skal kriseteam involverast?

- Dødsfall blant barn og ungdom
- Drap
- Valdtekt, valdshandlingar, alvorlege truslar
- Hendingar som vert opplevde som særleg makabre eller destruktive og som gjev sterke sanseintrykk
- Sjølv mord
- Større ulukker med til dømes tog, buss eller anna trafikkulukke
- Store arbeidsulukker
- Større ulukker i andre delar av landet / utlandet, der folk frå Hå vert råka



Hå kommunes kriseteam

- Leiar for psykisk helse og rusvern - leiar
- Helsesyster
- Lege
- Sjukepleiar frå legevakta
- Leiar for pedgogisk psykologisk teneste
- Representant frå skulekontoret
- Prest



Oppgaver for kriseteam

- Koordinera arbeidet dersom det er behov for psykisk førstehjelp.
- Tidsbegrensa. (1 veke?)
- Sørgja for vidare oppfølging gjennom kommunen sitt støtteapparat. Obs dei med tidlegare traumer/auka sårbarhet



Risiko for depresjon og posttraumatisk stresslidelse etter ulukke

- Etter dødsfall som skjer plutselig fant en at det mer enn et år etter dødsfallet (selvmord, ulykker og SIDS) var rundt halvparten som slet med PTSD (m.a. Sosiolog, dr. philos Kari Dyregrov)
- Blant overlevende for eksempel etter trafikkulykker varierer ratene for PTSD og depresjon, men på lang sikt er det ca 15-20 % som utvikler PTSD. (Psykolog, dr. philos. Atle Dyregrov)

Forskning og praksis

- Veit vi om det vi gjer i kriseteam er nyttig?
- Cochrane-oversikt 2009; Psykologiske tiltak over to eller flere konsultasjoner ser ikke ut til å kunne forebygge posttraumatisk stresslidelse.
- Ville verta sett på som uetisk å randomisera denne hjelpa

Kva er god hjelp rett etter ei krisehending?

Hjelp til meistring – struktur i kaoset. Sikra omsorg og oversikt

- Adekvat smertebehandling
- Ikkje stimulera til emosjonelle samtalar/emosjonelt uttrykk første seks timar etter hendinga.
- God informasjon
- Dempa aktivering
- Respekter dei som ikkje ønskjer å snakka
- Gi råd om å venta i minst seks timar med søvn etter ei hending.

(A. Dyregrov Dagens Medisin 11.01.11)



Hå kommune

Stavanger Aftenblad 10.02.11





Overskrifter frå artiklar om ulukka

- Bilferja MF «Fjordveien» drev mot skjær etter motorstopp
- Passasjerene ombord i MF «Fjordveien» er rolige og fattet
- Krisestab står klar for ferjepassasjerene
- - Vi kjører full beredskap. Det sitter krisestab klar på politihuset, sier innsatsleder i Rogaland politidistrikt, Gry Iden



Oppsummering av kva som hende

- 3 unge menn på fisketur
- Var ikkje på plass då dei skulle hentast
- Leiting på Grønland
- Ein vart funnen
- Fly med personar med redningserfaring (kamerater, familie, kollegaer)
- Funn av flåte og anna slik at ein forstod kva som hadde skjedd



Utfordring:

- Langt vekke
- Kva skjedde egentleg

Erfaring:

- Familiene støtta kvarandre og møttest
- Folk viste støtte og initiativ
- Grønlandsreisa ga svar på mange spørsmål



Kva gjorde kriseteamet?

- Supplement og støtte
- Aktivt oppsøkjande
- Tilbod om å møta familiane enkeltvis eller samla
- Tilbod om individuell oppfølging
- Open kyrkje
- Organisering av heimkomst leitepersonell frå Grønland
- Møte etter heimkomst
- Handtering av pressa
- Kontakt med skular, barnehagar
- Aktivitetslogg 5 dagar



Korleis opplevde familiane kriseteamet?

- God oppfølging
- Ynskje om betre informasjon frå kriseteamet om kven dei var og kva rolle dei hadde
- Andre slik som heimesjukepleien kan vera til god hjelp



Erfaring i kriseteam

- Viktig at leiar ikkje var bunden av andre oppgåver
- Samarbeid med andre slik som akutt-teamet ved Jæren Distriktpsikiatriske senter
- Eit enormt kjøør frå massemedia
- Mykje praktisk å ordna
- Kontaktperson frå den enkelte familie
- Samarbeid med kollegaer og arbeidsgjevar



Oppfølging

- Dei ramma bør følgast i 1 år etter ulukka.
- Kriseteam halda oversikt over at dette skjer?
- Kriser.no

